

in šli od mesta do mesta, od vasi do vasi, oznanjujoč povsod Ime Jezusovo in pričajoč njegovo vstajenje in božanstvo. In ko so sprebrnili katero mesto, so takoj ustanovili v njem krščansko občino in ji postavili poglavarje; oni pa so šli dalje in ponesli Ime Jezusovo do kraja zemlje.

Vedeli so apostoli, da je to njihova služba in da jih je Jezus zato izbral za svoje apostole in jih poslal v svet. Pred svojim vnebohodom jim je govoril: »Pojdite torej in učite vse narode; krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta« (Mt 28, 19. 20). »Prejeli pa boste moč, ko pride v vas Sveti Duh, in boste meni priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji in do kraja sveta« (Apd 1, 8).

Vedeli so, koliko je Jezusu na tem, da se svet čimprej k njemu obrne in postane deležen božjega kraljestva, Jezusove milosti in odrešenja. On sam jim je tolikokrat odkril v tem pogledu svoje Srce. »Glejte,« jim je dejal, gledajoč v duhu veliko božjo žetev po vsem svetu, »povzdignite oči in poglejte polja, da so že bela za žetev« (Jan 4, 35). »Žetev je velika, delavcev pa malo; prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev« (Lk 10, 2). In ko jim je govoril o spreobračanju poganov, je veselo vzdrljelo njegovo Srce. »Povem vam pa,« jim je govoril v svetem zanosu, »da jih bo veliko prišlo od vzhoda in zahoda in bodo sedli za mizo z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu« (Mt 8, 11).

In apostoli so z občudovanja vredno marljivostjo vršili to svoje misijonsko delo. Nič jim ni bilo težko, ko je šlo za reševanje duš in za slavo Imena Jezusovega. Trpeli so glad in žejo, pehali so se po gorah in puščavah, trpeli vročino in mraz, trpinčenja in preganjanja, samo da so dovedli ljudi k resnici in svetlobi božji. In umrli so vsi razen enega za Ime Jezusovo v groznih mukah.

Ljubili so to svoje misijonsko, apostolsko zvanje z vso dušo. In bili presrečni, ko so za ceno tudi krvavih žrtev mogli sprebrniti mnogo, mnogo duš. Sv. Pavel imenuje največjo milost, ki mu jo je Bog dal, ono, da je v njem razodel svojega Sina, da oznanja njegov evangelij med pagani (Gal 1, 15. 16) in da jim oznanja »nedoumljivo bogastvo Kristusovo« (Ef 3, 8). In se od srca veseli, ko tudi drugi oznanjajo Kristusa: »Da se le, kakorkoli že, oznanja Kristus, in tega se veselim, pa se tudi bom veselil« (Fil 1, 18). In navdušeno čestita vsakomur, ki je postal deležen te velike časti: »Kako lepe so,« pravi, »noge oznanjujočih mir, oznanjujočih dobro!« (Rim 10, 15).

In vedno je bila apostolom prva skrb, da so si našli pomočnike in naslednike v apostolski službi. »Kako naj verujejo,« kliče zopet sv. Pavel, »v tistega, o komer niso slišali? In kako naj slišijo oznanjevalca? In kako naj oznanjajo, če niso poslani?« (Rim 10, 14. 15).

Zato so, po apostolskem izročilu, še za svojega življenja poslali svoje učence v zemlje in kraje, kamor sami niso mogli iti. In ko so apostoli umrli, so prevzeli njihovo apostolsko skrb njihovi nasledniki s Petrovim naslednikom, svetim Očetom papežem, na čelu. In so pošiljali blagovestnike v vse pokrajine prostranega rimskega cesarstva. I v Egipet, i v Galijo, i v Hispanijo, i v azijske pokrajine, i v naš Ilirik. In ko je bilo rimsko cesarstvo sprebrnjeno, so katoliški blagovestniki šli tudi v barbarske zemlje oznanjajoč evangelij Angleški, Irski, Nemški in severnim pokrajinam.

Vedno, skozi vso zgodovino, je bilo tako. Vse dalje in dalje je šla misijonska delavnost Cerkve. Tekom srednjega veka je že vsa Evropa sprejela krščanstvo. Tudi slovanski narodi: Poljska, Češka, Moravska, Rusija. In neslovanski: Madjari, Litvanci in drugi. A mi smo, hvala Bogu,

prejeli krščanstvo še prej kakor vsi oni, od blagovestnikov misijonarjev, ki so nam jih poslali rimski papeži.

Tudi v pokrajine, v katere je bil prodril izlam, je pošiljala Cerkev misijonarje, kadarkoli ji je bilo mogoče. In misijonarji so šli, ne boječ se ne za glavo ne za življenje. Na stotine in stotine, posebno frančiškanov, je napojilo izlamsko zemljo s svojo mučeniško krvjo.

Pozneje, ko so proti koncu srednjega veka drzni evropski pomorščaki vzpostavili zveze z daljnim azijskim vzhodom in odkrili novi ameriški svet, je Cerkev v nove kraje takoj odpremila misijonarje in osvajala duše Bogu še bolj marljivo, kakor so svetni osvajači in trgovci osvajali bogastvo in zlato. Tudi ameriški kontinent je polagoma sprejel krščanstvo in tam, kjer so bili katoliški misijonarji, katoliško vero. Na daljnem azijskem vzhodu, v Indiji, Japonski in Kitajski je spreobrnil mnoge milijone slavni misijonar in apostol sv. Frančišek Ksaverij ter njegovi sodelavci in nasledniki. In če ne bi bilo krvavih preganjanj, ki so v krvi zadušila seme božje besede in misijonarje s silo pregnala iz onih krajev, bi azijski vzhod bil danes že katoliški.

A tudi tako je Cerkev vedno nanj mislila. In kadarkoli je bilo zopet mogoče, so zopet šli tja katoliški blagovestniki. In nikdar ni prenehalo tudi v teh krajih misijonsko delo Cerkve.

Naposled so glasniki evangelija šli tudi v vročo, črno in divjo Afriko ter jo napojili z oznanjanjem božje besede in z mučeniško krvjo. In ves črni kontinent je danes na potu naglega izpreobračevanja.

Cela zgodovina Cerkve je tedaj zgodovina misijonov. Pa je katoliška Cerkev tudi danes Cerkev misijonov. Zvesta apostolski tradiciji in zapovedi Kristusovi je napela tudi v naših dneh vse sile, da bi poganski in neverni svet spreobrnila za Boga in svetlobo evangelija.

In danes je čas za to, a tudi potreba kakor nikdar prej. Moderna kultura je zvezala z najbolj živimi vezmi ves svet. S svojimi prometnimi sredstvi, s svojo trgovino, s svojim šolstvom, s svojimi političnimi zvezami. Narodi so se med seboj spoznali in približali. Tudi daljni pogani poznajo danes skoro vse pridobitke naše evropske kulture, a Evropci zopet potujejo v celih trumah v inozemstvo. In tako vsak v onih daljnih narodih seje svoje seme. Brezverci jim oznanjajo brezverstvo, pokvarjeni evropski izseljenci jih uče nemorale in materializma, razne verske krive sekte razvijajo med njimi svojo propagando in si prizadevajo, da bi jih pridobile za svojo vero. In vsi ti uporabljajo pri tem vsa moderna sredstva agitacije in propagande. Otvarjajo šole, nižje, srednje in visoke, vzdržujejo bolnišnice in sirotišnice, tiskajo knjige in izdajajo časnike in časopise, grade cerkve in župnišča, se poslužujejo kina, radia, avtomobila in aeroplana.

In zelo uspevajo. Kdor zaostane, je izgubil bitko.

In ni prav nič čudno, da je tudi sveta Cerkev napela danes vse sile, da te narode osvoji za resnico in Boga. In da dela za misijone krepko in intenzivno, kakor nikdar poprej. In da se ne straši nobenih žrtev. In da tudi ona uporablja vse moderne pripomočke pri svojem misijonskem delu. Posebno šolo in krščansko dobrotelost, ki delujeta na siromašne pogane, kakor nobena druga stvar, ter jim vzbujata spoštovanje in ljubezen do krščanstva.

Seveda zahteva vse to ogromno dela in silna sredstva. Ogromne so te zemlje, mnogokrat večje ko cela Evropa. In tu je treba na desetisoče duhovnikov in blagovestnikov, in treba bi jih bilo, če bi bilo mogoče, tudi na sto tisoče. Še več je treba redovnic za šole in bolnišnice. A največ je treba denarja, da se morejo, čeprav skromno vzdrževati toliki misijonarji, da se morejo graditi cerkve, župnišča, šole, bolnišnice, da se morejo od-

gajati profesorji, zdravniki in učitelji, da se more šolati v misijskih semeniščih domače duhovništvo, da se more deliti podpora in miloščina poganskim sirotam.

Zato papeži zadnje čase ničesar bolj ne priporočajo in ne širijo kakor misijone. Vedno ustanavljajo nove misijske postaje in okrožja, venomer prosijo in rote katoliški svet, da z molitvijo in z denarjem čim bolj in izdatneje pomaga katoliškim misijonom, in da se mladi ljudje, obojega spola, posvete težkemu in trudapolnemu, a vzvišenemu misijskemu poklicu.

Posebno sta se v tem izkazala oba poslednja papeža, Benedikt XV. in današnji sv. Oče Pij XI. V brezštevilnih govorih, pismih, naredbah in akcijah sta se vedno iznova zavzemala za misijone in jih priporočala tako škofom, kakor duhovnikom in vernemu katoliškemu ljudstvu vseh pokrajin in narodov. In največji del svojih dohodkov in darov, ki sta jih dobila od darežljivih katoličanov, sta žrtvovala za misijone. In celo posebne okrožnice sta izdala o misijonih, eno za drugo: »Maximum illud«, »Romanorum Pontificum«, »Rerum Ecclesiae«.

In katoliški svet se jima odziva. Tisoče idealnih mladeničev in mladenk stopa v misijske redove in odhaja v daljne poganke kraje reševat neumrljive duše ter žrtvovat svojo mladost in življenje za razširjanje božjega kraljestva daleč od rodne domovine. Osnavljajo se nove misijske družbe in društva za pomoč misijonom. Ustanavljajo se misijski časopisi in prirejajo se misijske razstave v korist misijonom. Pridni katoličani ter katoliška verska in kulturna društva zbirajo darove za misijone v denarju in naravi. Vrše se predavanja, pridige in pobožnosti v svrhu molitve in propagande za misijone.

In uspehi niso izostali. Sedaj je na svetu okrog 480 katoliških misijonov. 20.000 duhovnikov-misijonarjev deluje v poganskih pokrajinah, in 5000 je domačih misijskih duhovnikov. Redovnic-misijonark je čez 30.000. In 100.000 katehistov, domačih krščenih učiteljev, pomaga misijonarjem. Duhovniških semenišč je v misijonih 377, a v njih je okrog 16.000 klerikov iz vseh narodov sveta.

Posebno se odlikujejo v delu za misijone zapadni katoliški narodi: Francozi, Belgijci, Holandci in katoliški Američani. Majhni narodi, malo večji od našega, Belgijci in Holandci, imajo sami v misijonih več tisoč misijonarjev, a za misijone naberejo milijone in milijone.

Pri nas Hrvatih in Slovencih se dolgo ni mogla prav udomačiti misijonska misel. Sami smo trpeli na pomanjkanju duhovnikov, ljudstvo je revno, in — da povemo resnico — tudi versko življenje je bilo dosti plitvo in zaspano. Toda zganilo se je tudi pri nas. Še l. 1923 je sklenila naša škofovska konferenca, da se tudi v naše škofije po želji sv. Očeta uvede za duhovnike »Misijonska zveza duhovnikov« in za vernike »Družba za širjenje vere«. In to se je izvedlo. Nabiralo se je po cerkvah; osnovala so se misijonska društva in sekcije, vršile so se misijonske pobožnosti in pridige. A posebno so mnogo marljivosti pokazali katoliški časopisi, zlasti misijski. In kar je še lepše, dočakali smo, da so šli v misijone tudi prvi misijonarji naše krvi, in to iz naših domačih redov, iz jezuitskega in frančiškanskega. Jezuiti so dobili tudi posebno misijonsko področje v Indijski Bengaliji.

Toda vedno smo še bili v tem svetem poslu precej na slabem. Zlasti nam je skoro zaspala Družba za širjenje vere. A vseeno bi ta morala biti glavno oporišče misijonskega dela v širokih slojih naroda. Pa smo tako, na našo sramoto, gotovo najzadnejši tudi v misijskih prispevkih med

vsemi katoliškimi narodi in državami sveta. V papeških izveštjih Družbe za širjenje vere, ki se vsako leto izdajajo, je naše ime eno od najzadnjih.

A ni treba, da je tako. In ni prav, da je tako. Mi smo sinovi slavnega katoliškega naroda, zato je treba, da smo tudi danes eni od prvih v gorečnosti za stvar božjo.

Zato smo se mi škofje tudi odločili, da vam z naše letošnje konference pošljemo to pismo. In da vas ponovno vse, tako duhovnike, kakor ljudstvo, navdušimo za misijonsko delo. In da obenem odredimo pripraven način, kako naj se to delo razvija in vodi.

Glejte, v tej stvari smo odločili sledeče:

I. Misijonski dan naj se odslej v vseh naših škofijah obhaja na isti dan, na predzadnjo nedeljo meseca oktobra. Ta dan morajo vsi župniki in upravitelji cerkva pri glavni sv. maši imeti misijonsko pridigo in v njej topla priporočati misijonsko akcijo.

Posebna nabirka za misijone naj se ta dan zbira pri vseh glavnih mašah v cerkvi, a izven cerkve po nabiralnih skrinjicah. Nabrani denar naj pošljejo župniki na ordinariate, a ordinariati ga pošljejo preko škofijskega odbora Družbe za širjenje vere Narodnemu odboru.

V mestih in sploh v vseh župnijah, kjer je to mogoče, naj bo ta dan javno češčenje sv. Rešnjega Telesa in sicer ves dan do večernic. Kjer to ni mogoče, naj bo brez izjeme vsaj »ura molitve« v času, ki je za vernike najbolj prikladen: ali zjutraj, ali po glavni sv. maši, ali popoldne, ali zvečer. Ura molitve naj se zaključi z zakramentalnim blagoslovom.

Kjer so katoliška društva ali šole, naj bo ta dan tudi posebna slavnostna misijonska akademija ali skioptično misijonsko predavanje z govorom o važnosti misijonskega dela in z zbiranjem prostovoljnih prispevkov.

Misijonski dan mora s posebno brigo organizirati za celo državo Narodni odbor Družbe za širjenje vere. Njegova naloga je tudi, da razpošlje preko ordinariatov, oziroma škofijskih odborov nabiralne skrinjice in načrt za priložnostni govor na vse župne urade v državi.

In da misijonska nabirka ne kolidira z nabirko za Katoliško akcijo, se prestavlja pričeni s prihodnjim letom 1933 s praznika Vseh svetnikov, oziroma praznika Kristusa Kralja na predzadnjo nedeljo v oktobru.

II. V vsaki katoliški župniji brez izjeme naj se ustanovi »Družba za širjenje vere« po pravilih, ki jih je izdala sveta stolica, in jih je natisnil v hrvatskem in slovenskem jeziku Narodni odbor Družbe skupaj s člansko spominsko podobico. Člani družbe molijo vsak dan za misijone en očenaš in eno zdravomarijo z vzklikom: Sv. Frančišek Ksaverij, prosí za nas! in darujejo mesečno 1 Din. ali, če so siromašni, 50 par. Članarino naj pobirajo desetniki po desetnijskih polah, ki jih morejo dobiti župniki od škofijskih odborov. Kjer je mogoče, naj se za člane Družbe obdrže posebni blagoslovi z nagovorom o misijonih na glavne praznike Družbe: 3. maja (nadenje sv. Križa) in 3. decembra (god sv. Frančiška Ksaverija). Člani Družbe naj se posebno brigajo, da iščejo novih članov in prijateljev misijonov, naj širijo misijonske časnike in naj podpirajo v župniji vsako akcijo, ki se podvzame v korist misijonov. Tudi organizacija misijonskega dneva je njih dolžnost.

III. Naša želja je, da se v vseh katoliških verskih in kulturnih društvih osnujejo misijonske sekcije, ki naj bi se posebno zanimale za misijone, in ki bi čitale misijonske časopise, delale med članstvom in med nečlani propagando za katoliške misijone, dajale posebno članarino v korist misijonom in končno nabrale prostovoljne prispevke za misijone v denarju in naravi. Te sekcije bi skupno s krajevno Družbo za širjenje vere organizirale skupne javne misijonske prireditve, splošne misijonske nabirke

in misijonski dan. A kjer jih je več, bi mogle skupaj z župnikom kot krajevnim voditeljem Družbe za širjenje vere sestaviti medsekcijski krajevni misijonski družbeni odbor, da bi bilo delo tem enotnejše in močnejše.

Kjer na katoliških šolah ni katoliških društev, naj upraviteljstva šol osnujejo posebno misijonsko sekcijo s sličnim delokrogom, a v sporazumu s krajevnim župnikom. Ako gre za deco osnovnih šol, se more namesto Družbe za širjenje vere osnovati misijonsko »Dejanje sv. Detinstva« za deco.

To bi bil, dragi verniki, okvir za naše misijonsko delo. Toda okvir in načrt ne koristita nič, ako vanju ne vnesemo srca in navdušenja.

Vnesimo ju, v to sveto božjo akcijo! Odzovimo se glasu Cerkve, ubogajmo prošnjo sv. Očeta! In radi vstopimo vsi v Družbo za širjenje vere in v misijonske sekcije! In pomagajmo misijonom na vso moč!

Predvsem s sveto molitvijo! »Prosite Gospoda žetve!« je rekel Kristus predvsem. Cerkev ve, da so v božji roki srca i misijonarjev i onih ubogih poganov, ki jim pridigujejo. Bog in njegova milost premoreta vse. Več nego vse zlato, ki ga imajo druge vere veliko več ko mi. Toda Bog je z nami. Zato tudi naši misijoni bolj napredujejo, čeprav z manjšimi sredstvi. Zato Cerkev zahteva od nas predvsem molitve za misijone. Goreče, zaupne, neprestane molitve. Molitve in žrtve. Zato, bratje, molimo za uspeh misijonov! Molimo veliko in goreče! In svoje življenjske težave in križe doprinašajmo Bogu za reševanje duš!

Potem pa podpirajmo misijone z denarjem in darovi. Kdor more več, več. Kdor ne more, naj vsaj z vdovinim vinarjem in svojim članskim prispevkom. Kadar za misijone dajemo, Bogu dajemo, in za najplemenitejši namen dajemo. Od naše darežljivosti je odvisno rešenje tolikih duš! Z našim denarjem jih moremo privedi k Bogu. Razširiti kraljestvo božje. Postati deležni apostolske časti. Pokazati pot do svetega Križa in do božje zakladnice tako ubogim našim človeškim bratom. Vršiti največje delo duhovnega in telesnega usmiljenja. Pomakniti korak dalje v svet Kristusovo kulturo in civilizacijo. Narediti Boga za našega dolžnika. Izprositi sebi in naši domovini božji blagoslov, milost in odrešenje. Bodimo zato darežljivi in izdatni napram misijonom! Dajmo kar največ moremo v nabirko na misijonski dan, plačujmo redno članarino, darujmo radi tudi izreden prispevek za misijone preko katoliških časopisov ali misijonskih društev!

In naposled z misijonsko gorečnostjo! Dobri, idealni mladeniči in mladenke, ki jim je Bog potrkal na srce in jih pozval na težki, toda svetli misijonski poklic, naj ne zapro svojih src klicu milosti! To je največja milost, ki jo jim je Bog mogel dati. Da se popolnoma posvete Bogu. Da bodo tem, ki sede v temi in smrtni senci, glasniki Velikega Kralja. Da postanejo deležniki apostolske slave in blaženosti. Njihove žrtve bodo v odrešenje svetu, a domovini v blagoslov. Čim več kateri narod žrtvuje za misijone, tem bolj mu Bog pomaga. In mu daje dobro domače duhovenstvo in idealno mladino in dobre, zavedne katoliške voditelje.

Komur pa Bog ni dal te posebne milosti, ta naj dela za misijone v domovini! Naj bo misijonar doma! Naj se zanima za misijone in naj jim bo propagator in dobrotnik! Posebno je mladina poklicana k temu svetemu apostolatu. Učenci in dijaki. Bogoslovci in akademiki. In idealni naš ženski svet vsake starosti. Njegova gorečnost more delati čudeže. In njegova iznajdljiva ljubezen. Nihče ne zna tako moliti kakor žena. In nihče ne zna žrtvovati kakor žena. In s svojim ročnim delom morejo najlepše odličiti svojega Jezusa sredi misijonov in sredi poganškega sveta.

Bratje, da končamo! Ljubite misijone! In delajte za misijone — to vam je naše škofovsko naročilo. Misijoni so apostolat, apostolat, kakor je

sam sv. Oče rekel, »najzvvišenejši; apostolat, najbolj svojstven Cerкви; apostolat, najdražji papeževemu sreću« (Osservatore Romano 29. jan. 1932). A veliko je, bratje, plačilo apostolsko. Oni so »slava Kristusova« (2 Kor 8, 23). Njih imena so zapisana na dvanajsterih temeljih nebeškega Jeruzalema (Raz 21, 14).

Vsem, ki bodo misijone ljubili in zanje delali, podeljujemo že vnaprej naš škofovski blagoslov. In jih priporočamo varstvu in milosti velike Kraljice apostolov, naše drage Gospe.

V Zagrebu, s škofovske konference, dne 19. novembra 1932.

† Dr. Anton Bauer,
nadškof zagrebški, preds. škof. konf.

† Dr. Nikola Dobrečić,
nadškof barski, primas srbski.

† Dr. Ivan Ev. Šarić,
nadškof vrhbosanski.

† O. Ivan Rafael Rodić,
nadškof belgrajski in apost. adm. ban.

† O. Alojzije Mišić,
škof mostarski.

† Fra Joso Garić,
škof banjaluški.

† Dr. Anton Akšamović,
škof djakovski in apost. adm. baranj.

† Dr. Dionizij Njaradi,
vladika križevski.

† Dr. Jerolim Mileta,
škof šibeniški in apost. adm. zadarski.

† Dr. Kvirin Klement Bonafačić,
škof splitski.

† Dr. Josip Srebrnić,
škof krški.

† Dr. Ivan Franjo Gnidovec,
škof sicopljanski.

† Miho Pušić,
škof hvarski.

† Dr. Gregorij Rožman,
škof ljubljanski.

† Dr. Josip Marija Carević,
škof dubrovniški.

† Dr. Ivan Starčević,
škof senjski in modruški.

† Lajčo Budanović,
škof in apost. adm. bački.

† Dr. Ivan Tomažič,
škof in zastopnik lavant. škofa.

Anton Milošević,
delegat kotorskega škofa.

O p o m b a : Okrožnica naj se prebere vernikom na praznik Razglašenja Gospodovega, dne 6. januarja 1933.

Poživimo bratovščino sv. Družine!

Starejši duhovniki se gotovo še spominjate, s kakšno vnemo ste se lotili koncem preteklega stoletja vpeljavanja družbe krščanskih družin v čast sv. Družini nazareški v svojih župnijah. Leta 1894. je poslal vernikom knezoškof dr. Jakob Missia prelep pastirski list o sv. Družini, ki naj bi bila s svojimi čednostmi zgled krščanskim družinam, in je izjavil k sklepu, da bi ga močno veselilo, ko bi se našlo tudi v tej škofiji prav mnogo družin, ki bi pristopile k družbi krščanskih družin v čast sv. Družini nazareški ter čednosti sv. Družine častile, ljubile in posnemale. »Zaradi tega vas za to tudi kar naravnost prosim. Saj si ni mogoče misliti ničesar, kar bi blažilneje in krepkeje vplivalo na krščanske družine kot zgled sv. Družine, ki stoji na vrhuncu popolnosti v vseh čednostih.« (Škof. l. 1894, št. I.)

Leta 1895. je objavil Škofijski list v številu II. apostolski breve »Neminem fugit« papeža Leona XIII. o tej pobožni družbi in priobčil tudi njena pravila. Istega leta je izprosil goreči vladika pri sv. stolici privilegij, da se vpelje v ljubljanski škofiji tudi praznik sv. Družine in določi zanj 3. nedelja po Razglasenju Gospodovem sub ritu duplici maiori et cum Officio ac Missa propriis. (Škof. l. 1895, št. IX.) Vernikom se je ta praznik močno priljubil in kar brž so se jele pojavljati po župnih cerkvah in družinskih domovih slike sv. Družine — znak, da se je v župnije že vpeljala »bratovščina sv. Družine«, kakor se je jela med ljudstvom ta pobožna družba kratko imenovati. Določajo pa njena pravila, da imenuje škof v vsaki škofiji duhovnika za škofijskega voditelja, da se družba med verniki širi; vsako leto pa naj javijo župniki škofijskemu voditelju število družin, ki so se dale na novo sprejeti v družbo — ta pa poroča po škofovi naredbi o tem osrednjemu predstojništvu v Rim.

Zadnja leta smo to ljubeznivo bratovščino — navzlic naročilu tretje škofijske sinode (gl. Potek in sklepi str. 119!) — nekam premalo gojili. Ni bil več imenovan škofijski voditelj in vsakoletne prijave članov vpisanih družin so izostajale in končno čisto izostale. Tudi se je obračala večja skrb cerkvenim organizacijam, ki so imele na javno katoliško udejstvovanje večji vpliv. Nismo pa dovolj upoštevali, da ima ves verski pokret v župniji zanesljiv obstanek le tedaj, če je postavljen na krepko versko življenje v družini. Brez močnega verskega življenja v družini ni upati močnega in stanovitnega verskega življenja v župniji. Kongregacije se nam bodo razrahljale, Marijini vrteci opešali, apostolstvo mož omrznilo, karitativne zveze propadle, posvečenje družin postalo formalnost, katoliško prosvetno delo zgubilo svoj namen in pomen, ako ne bo podžigano od verske vneme in vzdrževano od verske vzgoje v družini. »Quo enim altiores domi egerit radices virtus, quo solertius parentum voce et exemplo fuerint puerorum animi ad religionis praecepta informati, eo uberiores in rem communem fructus redundabunt.« (Breve »Neminem fugit«.)

Gospodje! Poživimo spet bratovščino sv. Družine! Vpeljimo jo, kjer še ni vpeljana! Ob času Kristusovem sta zakon in družina tako propadla, da se je zdelo: zanju ni več rešitve. Zgled sv. Družine nazareške ju je ozdravil. In v naših dneh? Ali ne gledamo, kako naglo gine lepo družinsko življenje! Spoštovanje otrok do avtoritete se grozeče ruši, samopašnost in razbrzdanost mladine kot plaz narašča, zakonska zvestoba se več ne spoštuje, najsvetejše roditeljske dolžnosti se zanemarjajo, družinski naraščaj se ugonablja, zato pa sili beda vsepovsod celó v prej premožne domove, nezadovoljnost se polašča vseh slojev: popeljimo spet naše družine pred sliko sv. Družine, da se tam uči, kje je še najti sreča in mir, zadovoljnost in edinost krščanske ljubezni... Pa tudi svojemu dušnopastirskemu delu bomo dali vse boljši uspeh in oporo, ako ga izročimo vodstvu in varstvu sv. Družine.

V Ljubljani, dne 6. decembra 1932.

† Gregorij,
škof.

Pravila

splošne družbe krščanskih družin v čast sv. Družini nazareški.

N a m e n pobožne družbe sv. Družine je ta, da se krščanske družine posveté sv. Družini nazareški, jo časté s tem, da opravljajo pred njeno podobo vsakdanjo molitev ter uravnavajo svoje življenje po njenih vzvišenih čednostih, ki jih daje za zgled vsem stanovom, zlasti še delavskemu stanu.

2. Družba ima svoj sedež in svoje središče v Rimu pri njegovi eminenciji vsakokratnemu kardinalu-vikarju Njegove Svetosti, ki je obenem družbeni pokrovitelj. Njemu v pomoč je tajnik obredne kongregacije z dvema, od njega izbranimi prelatoma, kakor tudi en duhovnik kot tajnik. S tem svètom vodi družbo, kjerkoli je razširjena, ter skrbi za to, da se družba vedno ohrani v tistem duhu, v katerem je bila ustanovljena, in da obvaruje svoj posebni značaj ter se vedno bolj razširja.

3. V vsaki škofiji ali apostolskem vikariatu imenuje škof duhovnika za škofijskega voditelja, da se širi družba med verniki.

4. Škofijski voditelji stopijo v zvezo z župniki, ki edini imajo nalogo, da sprejemajo družine, stanujoče v njih župnijah. Vsako leto meseca majnika javijo župniki škofijskemu voditelju število družin, ki so se dale na novo sprejeti v družbo; ta pa sporoča po škofovi naredbi o tem osrednjemu predstojništvu v Rimu.

5. Posvečenje družin sv. Družini se vrši po obrazcu, odobrenem in predpisanem od sv. očeta Leona XIII., in sicer se posveti ali vsaka družina zase ali pa se zbere več družin v župni cerkvi vpričo svojega župnika ali njegovega namestnika.

6. Vsaka hiša, ki je vpisana v družbo, imej podobno sv. Družine in udje družine naj se zberó najmanj enkrat na dan — če mogoče zvečer — pred njo in opravijo skupno molitev. V ta namen se priporoča posebna molitev, potrjena od sv. očeta, in zraven te naj se molijo pogosto še ti-le trije vzdihljaji:

Jezus, Marija, Jožef! Vam podarim svoje srce in svojo dušo!

Jezus, Marija, Jožef! Stojte mi na strani v zadnjem boju!

Jezus, Marija, Jožef! Naj združen z vami mirno izdihnem svojo dušo!

(Odpustek 300 dni vsakikrat.)

7. Podoba sv. Družine mora biti ali tista, ki jo omenja papež Pij IX., bl. sp. v pismu z dne 5. januarja 1870, ali katera druga, ki predstavlja našega Gospoda Jezusa Kristusa v njegovem skritem življenju, katero je preživel s svojo blaženo materjo in njenim deviškim ženinom sv. Jožefom: vendar pa je v smislu določbe tridentinskega cerkvenega zbora pridržana škofom pravica, da smejo izključiti take podobe, ki se zde duhu družbe manj primerne.

8. V družbo sprejete družine se udeležujejo vseh odpustkov in časnih milosti, ki so jih papeži podelili in kakor je navedeno na sprejemnicah.

9. Kardinal-pokrovitelj bo dajal v sporazumu s svojim svètom po potrebi naredbe, s katerimi se bodo objavljali posamezni odloki v prosep družbe, posebni društveni prazniki, dan godovnega praznika, skupno letno obnavljanje posvečenja sv. Družini, shodi, ki naj se skličejo itd.

Pod točko 5. in 6. omenjeni molitvi se glasita (po Cerkvem molitveniku, str. 202 in 46):

Posvetitev krščanskih družin sv. Družini nazareški.

O Jezus, naš preljubnivi Zveličar! Prišel si iz nebes, da si razsvetljeval svet s svojim naukom in zgledom, in hotel si večji del svojega zemeljskega življenja posvetiti v hišici nazareški, ponižno pokoren Mariji in Jožefu, da si tako posvetil ono družino, ki naj bo zgled vsem krščanskim družinam; sprejmi milostno tudi to našo družino, ki se ti zdaj podari in posveti. Varuj in brani jo, in utrdi v njej svoj sveti strah ter mir in edinost krščanske ljubezni, da bo vedno bolj podobna božjemu zgledu tvoje svete Družine in da vsi njeni udje dosežejo večno zveličanje.

O Marija, preljuba mati Jezusova in mati naša, izprosi po svoji dobroti in milosti, da Jezus milostno sprejme to naše posvečenje in nam podeli svoje dobrote in blagoslove.

O Jožef, presveti varuh Jezusov in Marijin, pomagaj nam s svojo priprošnjo v vseh dušnih in telesnih potrebah, da bomo z Devico Marijo in s teboj vred vekomaj častili in hvalili svojega božjega Zveličarja Jezusa Kristusa. Amen.

Pred podobo sv. Družine.

O preljubeznivi Jezus, ki si na zemlji izvoljeno družino posvetil z neizrekljivimi čednostmi in zgledi svojega domačega življenja, ozri se milostno na to našo družino, ki kleče pred teboj prosi tvoje milosti. Spomni se, da je ta družina tvoja, ker se je tebi posebno posvetila in darovala. Varuj jo milostno, reši jo nevarnosti, pridi ji na pomoč, da v posnemanju tvoje sv. Družine ostane stanovitna, tako da ti bo na zemlji zvesto služila in te ljubila, potem pa v nebesih večno hvalila.

O Marija, presladka Mati, prosimo te, varuj nas, ki trdno zaupamo, da bo tvoj edinorojeni Sin uslišal tvoje prošnje.

In tudi ti, častitljivi očak, sv. Jožef, pridi nam na pomoč s svojim mogočnim varstvom in izroči po Mariji naše prošnje Jezusu. Amen.

(Za ude brat. sv. Družine 300 dni odpustka vsakikrat. — Leon XIII., 20. junija 1892.)

Jezus, Marija, Jožef! Razsvetlujte nas, pomagajte nam, rešite nas! Amen! (200 dni odpustka enkrat na dan.)

Navodila glede upeljave in vodstva bratovščine sv. Družine.

Gospodje župniki, ki imate bratovščino sv. Družine v svoji župniji že upeljano, pa niste zadnja leta več sporočali na ordinariat, koliko družin je vpisanih in koliko članov imajo posamezne vpisane družine, naznanjajte to oboje odslej spet vsako leto vsaj do junija — najbolje pa že kar januarja — škofijskemu ordinariatu.

Prihodnji družbeni praznik (nedelja v osmini Razglasenja Gospodovega, l. 1933 dne 8. januarja) naj se obhaja v vseh župnijah slovesno. Pridiga bodi o čednostih in zgledih sv. Družine zlasti za družinske razmere naše dobe: medsebojna zvestoba in ljubezen zakonskih, krščanska vzgoja otrok, pokorščina in spoštovanje otrok do staršev, mir in edinstvo v družini, pravičnost do starih in poslov...; gorko naj se priporoči vsem družinam, ki še niso vpisane, bratovščina sv. Družine, opišejo njene dolžnosti in koristi. Po popoldanski službi božji naj se pomudé člani bratovščine sv. Družine še nekoliko v cerkvi, voditelj bratovščine imej kratek nagovor, na kar naj sledi posvetitev (posvetilno molitev glej spredaj!) vseh članov staro- in novovpisanih družin. H koncu naj se naznani za vsako vpisano družino — ali kar ustno v cerkvi, ali po shedu z listkom, ki se izroči župniku oz. njegovemu namestniku, koliko članov šteje bratovščina v tem letu. Imen članov ni treba navajati.

Oni gospodje dušni pastirji, ki bratovščine sv. Družine v svoji župniji še nimajo upeljane, naj jo upeljejo čimprej. V veliko korist bo dušnopastirskemu delu. Za upeljavo te družbe ni treba ne posebne ustanove ne agregacijske listine, marveč se more družba upeljati v vsaki župniji brez odloga in udje dobivati takoj odpustke, kakor hitro se vpišejo v družbo ter opravijo

predpisano posvetilno molitev, seveda, ako spolnijo pogoje za zadobitev odpustkov.

Uvesti družbo — navadili smo se že tudi duhovniki izraza: bratovščino — sv. Družine oz. sprejemati člane ima pravico samo župnijski predstojnik; lahko se pa pri tem poslužuje pomoči kakega drugega duhovnika.

Prav za prav se ne sprejemajo posamezne osebe, ampak družine. Le v slučaju, ako bi n. pr. hišni oče ne maral družine kot take vpisati, se zamorejo otroci, posli in drugi posebe zase vpisati v bratovščino. Isto se zamore zgoditi, ako kdo pride v družino, ki je v bratovščino že vpisana, on pa še ni njen član.

Kakor družine se sprejemajo v to bratovščino tudi semenišča, kolegiji, samostani in druge take hiše ter ustanove, ne pa župnije, škofije itd.

Naloga družinskega očeta je, da vpiše družino; v ta namen naj se zglašuje osebno pri župniku. Ako pa oče to opusti, zamore vpis oskrbeti tudi žena ali sicer kaka veljavna oseba v družini, n. pr. stari oče, stara mati.

Sprejeta zamore biti družina le v svoji domači župniji, to je: v tisti župniji, kjer ima svoje pravo ali nepravo bivališče.

Sprejem se izvrši s tem, da se vpiše v družbeno knjigo družinsko ime (priimek) in število družinskih članov (v širšem pomenu, namreč s posli vred itd.). Ni torej treba vpisavati tudi posameznih imen družinskih članov, pač pa se mora natančno označiti družina, tako da se more ločiti od drugih z enakim imenom.

Tiskovine za družbeno knjigo se dobe v Jugoslovanski tiskarni (pola 1 Din, 10 pol po 75 par).

Nove sprejemnice je založil škofijski ordinariat in se dobé pri njem (komad po 50 par). Sprejemnica se da posameznim družinam, ne pa tudi posameznim članom družine.

Ko se je vpis izvršil, opravi sprejeta družina ali sama zase doma ali pa skupno z več drugimi družinami v župni cerkvi pred župnikom ali njegovim namestnikom posvetilno molitev in je s tem sprejem izvršen.

Vsaka družina imej dostojno podobo sv. Družine, pred katero naj se zberó vsi člani družine vsaj enkrat na dan, in sicer, če mogoče, zvečer k skupni molitvi. Priporoča se posebno sveti rožni venec in za njm vsakdanja družbena molitev »O preljubeznivi Jezus« s tremi vzdihljaji: Jezus, Marija, Jožef...

Tudi v vsaki župni cerkvi naj bo primerna podoba sv. Družine, da se zamorejo pred njo tudi javno opravljati družbene molitve, potrjene in z odpustki obdarovane od sv. očeta.

Kar se tiče značaja te družbe, je razvidno iz tozadevnih pisem papeža Leona XIII., da naj nikakor ne bo samó molitvena družba, ampak da je njen namen posebno ta, da spodbuja družine k posnemanju čednosti sv. Družine. Na to naj dušni pastirji člane te bratovščine večkrat opozarjajo.

Dekanska konferenca.

Konferenco dekanov, h kateri vabim g. gener. vikarja, vse gg. arhidiakone in dekane, sklicujem na četrtek, 29. decembra 1932, za deseto uro v bogoslovnem semenišču v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Poročilo ordinarijevo.
2. Skrb za gmotni položaj duhovščine.
3. Tiskovine za kanonično vizitacijo.
4. Edinost med duhovniki.
5. Slučajnosti.

Ob 13 je skupno kosilo v semenišču, ob 1/2 15 pa občni zbor Duhovskega podpornega društva.

V Ljubljani, dne 10. decembra 1932.

† Gregorij,
škof.

76.

Dekanijski promotorji duhovnih vaj.

Dekanije so si izbrale sledeče promotorje duhovnih vaj:

Ljubljana — mesto: Alojzij Košmerlj, stolni vikar v Ljubljani;
Ljubljana — okolica: Andrej Lavrič, župnik na Brezovici;
Cerknica: Matej Ježek, župnik v Begunjah pri Cerknici;
Kamnik: Janez Kepec, župnik v Ihanu;
Kočevje: Ferdinand Erker, dekan v Kočevju;
Kranj: Jožef Brešar, župnik v Velesovem;
Leskovec: Jakob Žust, župnik v Cerkljah ob Krki;
Litija: Andrej Širaj, župnik na Savi;
Loka: Matej Tavčar, župnik v Poljanah nad Škofjo Loko;
Moravče: Jakob Štrekelj, župnik v Blagovici;
Novo mesto: Štefan Terškán, kanonik v Novem mestu;
Radovljica: Franc Pečarič, župnik na Dovjem;
Ribnica: Franc Nahtigal, kaplan v Velikih Laščah;
Semič: P. Pavlin Bitnar, O. Teut., dekan v Črnomlju;
Šmarje: Jožef Oven, beneficiat v Št. Vidu pri Stični;
Trebnje: Martin Starec, kaplan v Trebnjem;
Vrhnika: Matej Sušnik, župnik v Rovtah;
Zužemberk: Jožef Gnidovec, župnik v Zagradcu.

77.

Priporočilo.

Sv. zakon — vrelec življenja. Misli ob okrožnici Pija XI. »Casti connubii«, podane v enajstih govorih. Napisal Franc Zabret, kovorski župnik. Ljubljana 1932. Založil župni urad v Kovorju (pošta Križe na Gorenjskem). Cena 20 Din.

Ta 100 strani obsegajoča knjižica je izvršitev sklepa konference dekanov dne 28. maja 1931 (Škof. list 1931, str. 111 sl.). Zdi se mi zelo posrečena in bo namenu, zaradi katerega je bila naročena, dobro služila. Misli papeževe okrožnice podaja preprosto, lahko umljivo in smiselno razčlenjene.

Na podlagi omenjenega sklepa konference dekanov dovoljujem, da se knjižica nabavi za knjižnice župnih uradov v uporabo vsem dušnim pastirjem na cerkvene stroške. Uporablja naj se pa v smislu in po navodilih, ki so objavljena v referatu na dekanski konferenci v Škofijskem listu (1931, str. 109—112). Priporoča se tudi kot najprimernejše darilo zaročencem in zakoncem. Gospodje župniki naj jo skušajo spraviti v njihove roke. Ker se o sv. zakonu vedno bolj širijo hude zmote, za to se mora nauk katoliške cerkve o tem sv. zakramentu ponovno na primeren način pred verniki obravnavati, da bodo vsi jasno spoznali versko resnico o sv. zakonu.

V Ljubljani, dne 10. decembra 1932.

† Gregorij,
škof.

78.

Razne objave.

Komasacija občin. Ban dravske banovine je z dopisom z dne 7. dec. 1932 II. No. 24962/1 sporočil škof. ordinariatu sledeče: »Čast mi je obvestiti Vas, da sem danes dal vsem okrajnim načelstvom nalog, da pričnejo s pripravami za komasacijo občin. Izdelati imajo v sporazumu z ostalimi okrajnimi in krajevnimi oblastvi in uradi po smernicah, ki jih nudi predlog zakona o občinah in moja navodila, načrt za komasacijo in ga predložiti do konca januarja 1933 semkaj. — Naslov naprošam, da naroči podrejenim uradom, da se obračajo v vseh stvareh komasacije in pregrupacije občin na pristojno okrajno načelstvo in da z njim aktivno sodelujejo v tej za vsa oblastva važni in za dravsko banovino nujno potrebni reformi.« — To se objavlja vsem župnim uradom v vednost in ravnanje.

Dejanje sv. Detinstva. Podatki o D. sv. D. v zadnji številki »Škof. lista« so bili povzeti iz »Vestnikov« preteklih let; statistika l. 1932 pa še ni bila vpoštevana. Ta opomba je potrebna v toliko, ker so prispevki iz nekaterih boljših krajev zadnje leto usehnili. — Po nesreči je pa izpadla postojanka Št. Vid nad Ljubljano, ki spada med prve trdnjave D. sv. D. — Škof. vodstvo.

Orglarska šola. Tej številki lista so priložene položnice za plačilo prispevkov cerkva za Orglarsko šolo l. 1933. Župni uradi naj dolžni znesek (4 Din od 100 duš) čimprej nakažejo. Ker je šola navezana samo na te prispevke, naj bi večje župnije prispevale več ko dolžni znesek 200 Din.

79.

Slovstvo.

Dr. Alfonz Levičnik: **Zgodbe svetega pisma.** Drugi del. Dodatek: Črtice iz zgodovine katoliške Cerkve. Založil škofijski ordinariat ljubljanski. 183 strani, 3 zemljevidi. Cena vezani knjigi 24 Din. — Ista knjiga je tudi skupaj vezana s knjigo: »Zgodbe svetega pisma. Prvi del« pod naslovom: Zgodbe svetega pisma. Dodatek: Črtice iz zgodovine katoliške Cerkve. Cena vezani knjigi 38 Din. — Te zgodbe so druga predelana izdaja zgodb istega prireditelja, katerih prvi del (stari zakon) je izšel l. 1926., drugi del

(novi zakon) pa l. 1924. Po obsegu so nekoliko krajše, ker so nekatere zgodbe odpadle in se je besedilo tu pa tam skrčilo, vendar pa obsegajo 310 strani besedila. Ohranile so se v tem obsegu, ker so edine »velike« zgodbe, ki jih učenec srednje ali meščanske šole dobi v roko in ker sveto pismo po sedaj veljavnem učnem načrtu po 1. in 2. šolskem razredu omenjenih šol sploh pozneje ne pride več na vrsto. Obsežnost pa pouku ne bo v oviro. Ni potrebno namreč, da bi se učenec vse tvarine na izust učil, marveč zadostuje, da katehet nekatere zgodbe z učenci samo prebere, marljivejši učenci jih navadno sami od sebe vse prečitajo. Zgodbe (odstavki), ki so namenjene samo za čitanje, so tiskane z manjšim tiskom, zgodbe, namenjene za učenje, so tiskane z velikim tiskom. Tudi med temi so nekatere, ki se samo čitajo, ker so po naravi take, da bi njih ponavljanje, ki je pri učenju na izust potrebno, pravi vtis le oslabilo. Knjiga obsega tudi besedilo evangelijev za vse nedelje in zapovedane praznike. Evangeliji so večinoma tiskani z velikimi črkami, ni pa potrebno, da bi učenec vse znal na izust. Besedilo je posneto po možnosti doslovno iz svetega pisma, da dobi učenec čim popolnejšo besedo božjo. Zgodbam so pridejane tudi »Črtice iz zgodovine katoliške Cerkve«, ki nudijo cerkveno zgodovino v krajših, značajnih slikah. Knjiga bo ustregla vsakemu učnemu načrtu in bo ob enem družinam služila za domačo knjigo, kar je dijaku v oporo. To je tudi knjigo pocenilo.

80.

Škofijska kronika.

Imenovani so bili: Dr. Marijan D o k l e r, kaplan v Preski, za honor. veroučitelja na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani; Franc G o r n i k, kaplan v Begunjah pri Lescah, za upravitelja te župnije; Ivan G o g a l a, župnik v Stari Oselici, za eskurendo-upravitelja župnije Nova Oselica; Janez J a l e n, katehet na dopustu, za dušnega pastirja v Notranjih Goricah, župnije Brezovica pri Ljubljani.

Ordinacije: Diakonat so prejeli dne 4. decembra 1932 fr. Kornelij Gorše, fr. Ildefonz Langerholz in fr. Janez Vianney Trinko, vsi O. F. M.

Umrl je: Valentin Mihelič, župni upravitelj v Novi Oselici, dne 27. novembra 1932 v starosti 48 let. Naj v miru počiva!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 15. decembra 1932.

Vsebina: 72. Odobrenje slovenskega prevoda rimskega obrednika. — 73. Okrožnica jugoslovanskih škofov o misijonih. — 74. Poživimo bratovščino sv. Družine. — 75. Dekanska konferenca. — 76. Dekanijski promotorji duhovnih vaj. — 77. Priporočilo. — 78. Razne objave. — 79. Slovstvo. — 80. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.
Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.